

Мощенко І.О., канд.тех.наук, доцент
Сгоров А.Б., канд.тех.наук, проф. кафедри ІВТ
Захватова Т.Є., старший викладач

Харківський національний університет радіоелектроніки, inna.moshchenko@nure.ua

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ISO 21001 В УКРАЇНІ

Сучасна українська освіта працює в умовах одночасного посилення вимог до якості, цифрової трансформації освітнього середовища, розширення зовнішньої підзвітності та потреби узгодження внутрішніх процедур із європейськими підходами до забезпечення якості. За цих умов міжнародний стандарт ISO 21001, упроваджений в Україні як ДСТУ ISO 21001:2019 «Освітні організації. Системи управління в освітніх організаціях. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 21001:2018, IDT)», набуває практичного значення як інструмент упорядкування управлінських, академічних і супровідних процесів у закладах освіти [1]. ISO 21001 орієнтований не на формальне декларування якості, а на побудову системи управління, у якій освітня організація чітко визначає свої процеси, відповідальність, критерії результативності, ризики та механізми постійного поліпшення. На відміну від універсальних моделей менеджменту якості, цей стандарт безпосередньо враховує специфіку освітньої діяльності: потреби здобувачів освіти, вимоги інших заінтересованих сторін, доступність освітніх послуг, об'єктивність оцінювання, зворотний зв'язок і досягнення запланованих результатів навчання [2]. Така логіка узгоджується з європейським підходом до якості вищої освіти, зафіксованим у Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, де внутрішнє забезпечення якості пов'язується з прозорістю процедур, відповідальністю інституції та безперервним удосконаленням [3].

Стан упровадження ISO 21001 в Україні поки не свідчить про його широке поширення. Нормативна база вже сформована, однак відкриті джерела фіксують лише окремі підтверджені випадки сертифікації. Це означає, що стандарт уже ввійшов у професійне поле, але ще не став поширеним інструментом управління якістю для більшості закладів освіти [4]. Обмежене впровадження зумовлене браком ресурсів, фахівців і складністю інтеграції стандарту у чинні системи якості. В українських умовах ці труднощі посилюються воєнним станом і потребою одночасно підтримувати якість та адаптувати освітній процес. Водночас перспективи впровадження ISO 21001 залишаються реальними. Стандарт дає змогу перейти від фрагментарного контролю до цілісної системи управління якістю, підвищити прозорість процедур, доказовість рішень і довіру до закладу. Його подальше поширення пов'язане з цифровізацією, розвитком внутрішніх систем якості, процесним підходом та зближенням української освіти з європейськими підходами до забезпечення якості [3].

На рис. 1 подано узагальнену схему, яка відображає сучасний стан, ключові бар'єри, перспективи та очікувані результати впровадження ДСТУ ISO 21001:2019 в освітніх організаціях України. Схема засвідчує, що, попри наявність нормативної основи та окремих підтверджених практик застосування, поширення стандарту поки не набуло масового характеру. Водночас у ній показано, що подальше впровадження пов'язане з цифровізацією освітнього менеджменту, розвитком внутрішніх систем забезпечення якості, процесним підходом і узгодженням із європейськими стандартами. Очікуваним результатом цього процесу є підвищення керованості освітніх процесів, прозорості процедур, доказовості управлінських рішень та інституційної довіри. Отже, впровадження ISO 21001 в Україні характеризується наявністю національного стандарту й окремих практик застосування, але ще не має масового поширення. Перспективи стандарту пов'язані з розвитком внутрішніх

систем якості, цифровізацією управління освітою та наближенням до міжнародних моделей.

Рис. 1. Сучасний стан, бар'єри та перспективи впровадження ДСТУ ISO 21001:2019 в освітніх організаціях України

Список посилань

1. ДСТУ ISO 21001:2019 Освітні організації. Системи управління в освітніх організаціях. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 21001:2018, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88050
2. ISO 21001:2025 Educational organizations — Management systems for educational organizations — Requirements with guidance for use. ISO. URL: <https://www.iso.org/standard/21001>
3. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Brussels, Belgium, 2015. 32 p. URL: https://ehea.info/media.ehea.info/file/2015_Yerevan/72/7/European_Standards_and_Guidelines_for_Quality_Assurance_in_the_EHEA_2015_MC_613727.pdf
4. Житомирська політехніка отримала новий сертифікат на відповідність вимогам міжнародних стандартів якості ISO. Житомирська політехніка. 25.12.2024. URL: <https://news.ztu.edu.ua/2024/12/zhytomyrska-politehnika-otrymala-novyj-sertyfikat-na-vidpovidnist-vymogam-mizhnarodnyh-standartiv-yakosti-iso/>

УДК 330.131.7

Коваленко Є.М., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Дерій Ж.В., докт. екон. наук, професор
Національний університет «Чернігівська політехніка», Rjdfkm1995@gmail.com

РОЗВИТОК КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах глобальної нестабільності, зумовленої геополітичними конфліктами, збройними протистояннями, пандемічними загрозами та прискореною цифровою трансформацією, проблема забезпечення економічної стійкості держави набуває особливої актуальності. Критична інфраструктура виступає одним із базових елементів функціонування національної економіки, забезпечуючи безперервність життєво важливих процесів у сфері енергетики, транспорту, фінансів, зв'язку та продовольчої безпеки.